

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ	
ИНСТИТУТ ЗА ИСТОРИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	
Изходящ №	дата 201 г.
Входящ № <i>326</i>	дата <i>05.05.2019</i> г.
София 1113, бул. Шипченски преход № 52, бл. 17	
тел.: 02/ 979 29 98 ; факс: 02/ 870 21 91	

СТ А Н О В И Щ Е

От: *доц. д-р Пламен Маринов Ралчев*
УНСС, Катедра „Международни отношения“
Научна област: 3.3. Политически науки,
Научна специалност: Политология

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по Научна област 2. *Хуманитарни науки, Професионално направление 2.2. История и археология, Научна специалност Нова и най-нова обща история.*

Автор на дисертационния труд: **Катина Димитрова Йонева**

Тема на дисертационния труд: ***Външната политика на Кралство Швеция: приемственост и трансформация в рамките на европейския интеграционен модел***

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №16/ 08.05.2019 г. на Директора на Института за исторически изследвания към БАН.

1. Информация за дисертанта

Дисертантката се е обучавала в докторска програма в Института за исторически изследвания към БАН по научна област 2. *Хуманитарни науки, Професионално направление 2.2. История и археология, Научна специалност Нова и най-нова обща история.* Има бакалавърска степен по Европеистика от УНСС и магистърска степен по Културна антропология от СУ „Св. Климент Охридски“. Образователната подготовка на Катина Йонева формира и надгражда впечатляващ интердисциплинарен профил от обществени и хуманитарни науки, като представената за защита докторска дисертация е своеобразен връх в професионалното и научното й развитие.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е с общ обем 390 страници и се състои от увод, три глави и заключение. Темата е с безспорна актуалност, но е слабо разработена в такава пълнота в световната и българската наука, което дава

възможност на докторантката да позиционира изследването си не просто в определена ниша, но и да претендира за по-цялостно и по-задълбочено изследван проблем в широка научна област. В работата има ясно обособени цел и задачи, обект и предмет на изследването, формулирани са шест изследователски въпроса. В методологично отношение докторантката демонстрира много добро познаване на различни изследователски методи и умения да разработва и прилага синтезирани интердисциплинарни модели.

Дисертационният труд има изключително богата информационна основа. Използвани са множество документални източници, монографии, студии и статии, както и интернет ресурси. Списъкът със заглавията не е номериран, но по приблизителна преценка общият брой на използвани източници е около 400. Използваната научна литература дава основание за констатация за високо ниво на осведоменост на дисертантката по проблематиката, разглеждана в дисертационния труд. Техническите параметри на работата отговарят на установените стандарти.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Докторантката последователно и прецизно развива формулираните шест изследователски въпроса в пълноценни, информационно обезпечени и добре аргументирани тези в структурните компоненти на изследването. В трите глави на дисертационния труд успешно са реализирани задачите на изследването. В концептуално и структурно отношение изложението е организирано с внимание както към отделния детайл, така и в съответствие с логическия замисъл, интегриращ цялостния текст. Всяка от структурните единици на дисертационното изследване дава своя принос при формиране на изводите и заключенията.

В първа глава Швеция като част от Севера е позиционирана в историческа и геополитическа перспектива, с акцент върху уникалното, макар и периферно, в нейната идентичност. Намерен е точният подход и мярка за контекстуализиране на темата, а впоследствие за разгръщане във втора и трета глава на анализа на проблема за приемствеността и трансформацията на външната политика на Швеция в рамките на европейския интеграционен модел. Втора глава е изключително пространна и представя всички основни аспекти от развитието на отношенията между Швеция и процесите на европейска интеграция, като има и вътрешни, и външнополитически проекции. Трета глава добавя и доразвива двата ракурса – на регионализма и глобализацията, като са засегнати както проблеми на северното сътрудничество, така и по-далечните (трансатлантически и азиатски) хоризонти и ангажименти на шведската външна политика.

В цялостното изложение докторантката убедено и убедително разработва изследователските въпроси и развива и аргументира поредица от тези, които като червена нишка могат да бъдат проследени в целия текст до самото заключение, където на свой ред също синтезирано са обобщени.

Работата има и богат илюстративен материал – карти, таблици, фигури и графики, някои от които са авторски разработки и имат приносен характер.

Въпреки уговорките за ограничения на изследването, които докторантката прави още в увода, не може да се отрече, че цялостната разработка, без да има конкретна претенция за това, дава богата обща представа за развитието на процесите в шведската външна политика, освен специфичния фокус върху конкретния предмет на изследване.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Пълнотата и качествата на изследването позволяват основателни претенции за научни приноси. Докторантката е формулирала седем претенции за приноси – 1). за първи път в българската наука интердисциплинарен анализ на шведската външна политика като самостоятелен и специфичен обект на изследване; 2). комплексно изследване на връзката между процеса на европейска интеграция и външната политика на Швеция; 3). обогатяване на съществуващите знания в България за шведската външна политика и регионалното сътрудничество на държавите от Северна Европа; 4). обогатяване на съществуващите знания в България по въпросите на европейската интеграция и нейното влияние над външнополитическия процес на страните; 5). обогатяване на съществуващите знания в България за скандинавското и северното културно наследство, като един от основните стълбове на европейската цивилизация; 6). прилагане на специфична комбинация от изследователски подходи за разглеждане на дипломатическите перспективи и връзки на Кралство Швеция на глобално, регионално и национално ниво с цел представяне на многоизмерната същност на външната политика на страната; 7). съставяне на новаторски диаграми и схеми, извеждащи основните разлики и взаимозависимости между различните измерения на шведската външна политика.

Интердисциплинарният и оригинален характер на изследването позволява тези претенции за приноси да бъдат приети за основателни и обосновани.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантката има четири публикации (една на български и три на английски език), свързани с темата на дисертационното изследване, което показва последователност и надграждане в научната ѝ работа.

6. Оценка на автореферата

Представеният автореферат синтезирано и достоверно отразява съдържанието на дисертационния труд и акцентира на определени важни аспекти в него.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Към всяко едно изследване биха могли да се отправят бележки от концептуално, съдържателно и техническо естество. И към разглеждания дисертационен труд могат да се направят препоръки за оптимизиране и по-стройна организация на съдържанието и отделните компоненти във втора и трета глава, което би имало значение за последващо публикуване на научния труд, което горещо препоръчвам. Едно комплексно и интердисциплинарно изследване, какъвто е разглежданият текст, безспорно може да породии различни реакции и оценки, но истината е, че дисертантката е представила труд, който има висока научна стойност и безспорни приноси.

8. Заключение

На вниманието и оценката на научното жури е представена една несъмнено качествена, оригинална и отговаряща на високи стандарти дисертация, която е атестация за отличната образователна, научна и професионална подготовка на нейния автор. Дисертантката Катина Йонева показва убедителни умения да формулира и изследва научни проблеми като прилага традиционни и нови подходи, обогатяващи българската наука в съзвучие със световните тенденции и опит.

По моя преценка, рецензираният дисертационен труд има висока научна стойност, удовлетворява основните изисквания на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане. Въз основа на всичко казано дотук, давам положително становище за присъждането на Катина Димитрова Йонева на образователната и научна степен "доктор" в научна област *2. Хуманитарни науки, Професионално направление 2.2. История и археология, Научна специалност Нова и най-нова обща история.*

05.06.2019 г./ София

Подпис: (п).....
(доц. д-р Пламен Ралчев)